

Huvudman

Tomelilla kommun
kommun@tomelilla.se

Beslut

Datum 2025-04-30

Dnr SI 2024:9191

Sida 1 (6)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Brösarps skola i Tomelilla kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Tomelilla kommun att senast den **18 augusti 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande extra studietid. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Tomelilla kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Tomelilla kommun ska vidta följande åtgärder

1. Se till att erbjuda extra studietid för alla elever i årskurs 4–6 med minst två timmar per vecka. Den extra studietiden ska vara frivillig för eleverna att delta i och anordnas utanför den ordinarie undervisningen under tider där samtliga elever i årskurs 4–6 har möjlighet att delta, under eller i direkt anslutning till skoldagen. Huvudmannen ska i samband med redovisningen komma in med antingen schema för årskurserna 4–6 eller annan dokumentation där det framgår när den extra studietiden är utlagd. (10 kap. 5 § skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser motverkande av kränkande behandling och svenska som andraspråk.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet, dnr 2024:9191, i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden inlett en tillsyn av Brösarps skola i Tomelilla kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Brösarps skola följer gällande bestämmelser om extra studietid, motverkande av kränkande behandling och svenska som andraspråk.

Skolinspektionen har inhämtat skriftliga yttranden från Tomelilla kommun samt genomfört en digital intervju med lärare på skolan den 27 mars 2025. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens yttrande framgår i huvudsak följande. Brösarps skola erbjuder eleverna i årskurs 4-6 0,4 timmar extra studietid i veckan. Den extra studietiden ges av ordinarie schemalagd lärare och anordnas i ordinarie undervisningslokal. Den extra studietiden är inte frivillig att delta i utan ingår i den totala undervisningstiden. På Skolinspektionens fråga om vilka dagar i veckan och vid vilka klockslag den extra studietiden erbjuds samt begäran om att bifoga schema för detta, har huvudmannen hänvisat till att studietiden ingår i den totala undervisningstiden.

Vid intervju med lärare framkommer att skolan inte har lagt ut särskild tid för extra studietid, men att det i schemat har lagts ut 0,4 timmar mer än den garanterade undervisningsstudietiden och det är denna tid som utgör extra

studietid. Enligt lärare förs det diskussioner om att förlänga elevernas skoldag en dag i veckan.

Huvudmannen har i samband med kommunikering av tjänsteanteckningen efter den digitala intervjun med lärarna angett att det finns en planering för att utöka den extra studietiden till 124 minuter per vecka. Detta genom att minska rasttid med 10 minuter för en dag i veckans schema samt utöka onsdagen med 90 minuter. Dessa minuter tillsammans med de befintliga 24 minuterna motsvarar då 124 minuter extra studietid per vecka.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 5 a § skollagen framgår det att elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. Extra studietid ska inte räknas in i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §.

Av förarbeten till bestämmelsen framgår att med erbjudande av extra studietid avses erbjudande av såväl hjälp med läxor som hjälp med annat skolarbete. Under studietiden ska elever bl.a. ges möjlighet att ta igen, befästa och fördjupa sina ämneskunskaper. Verksamheten utgör ett komplement till den ordinarie undervisningen. Det framgår också att studietiden ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen. Med skoldag avses schemalagd undervisning, s.k. håltimmar, raster och eventuellt annat som enligt skolans bedömning ingår i elevernas skoldag. I praktiken innebär det att studietiden kan anordnas på morgonen eller på eftermiddagen i anslutning till elevernas schemalagda ordinarie undervisning, men också under håltimmar som kan förekomma mellan schemalagda lektioner (prop. 2021/22:111 sid 36–37).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Brösarps skolas arbete med att erbjuda elever i årskurs 4–6 extra studietid inte uppfyller författningarnas krav. Av utredningen i ärendet framgår att den tid som huvudmannen och skolan benämner extra studietid ingår i elevernas ordinarie undervisningstid och att det är obligatoriskt för eleverna att delta. Detta är en brist eftersom extra studietid ska vara ett komplement till den ordinarie undervisningen som är frivilligt för eleverna att delta i. Att huvudmannen uppger att det finns en plan för att utöka den extra studietiden ändrar inte bedömningen eftersom det inte framgår hur det ska organiseras så att det är ett komplement till den ordinarie undervisningen.

Områden utan konstaterade brister

Kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling för läsåret 2024/2025. Planen innehåller en redogörelse för de åtgärder som ska genomföras under läsåret för att förebygga och förhindra kränkande behandling. I planen finns även en redogörelse för hur föregående läsårs planerade åtgärder har genomförts.

I intervju med lärare framkommer att skolan under vårterminen 2025 genomgått ett omfattande arbete med att omarbeta bland annat planen mot kränkande behandling. Eleverna har deltagit genom trygghetsenkät och trygghetsvandring samt i vissa fall elevintervjuer. Elevrådet involverades tidigt i arbetet och mentorerna har därefter presenterat det framtagna dokumentet för klasserna och haft diskussioner med eleverna om vad eleverna tyckte innan beslut om planen fattades.

Vidare framkommer i intervju med lärare att deras uppfattning är att all personal agerar om de ser eller får reda på att en eventuell kränkning har skett. Skolan har en rutin där lärarna, om de ser eller får reda på att en eventuell kränkning har skett, ska anmäla till rektorn som därefter beslutar att inleda en utredning. Utredningen görs i skolans digitala system och rektor tar därefter ställning till om en kränkning har skett eller inte. Rektor anmäler kränkningen till huvudmannen. Enligt lärare har det skett en förändring på skolan under vårterminen 2025 och numera är rutinen för anmälan av kränkande behandling tydligare.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Vidare ska huvudmannen se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling (6 kap. 6 och 7 §§ skollagen).

Alla som arbetar i skolan motverkar kränkande behandling av elever genom att agera då en elev utsätts för kränkande behandling (1 kap. 5 §, 5 kap. 6 § och 6 kap. 5 § skollagen).

En personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn som i sin tur är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. För varje anmälan om kränkande behandling som huvudmannen mottar

ska huvudmannen se till att det startas en utredning där omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna utreds och i förekommande fall vidta de åtgärder som krävs för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom området motverkande av kränkande behandling. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Svenska som andraspråk

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens yttrande i samband med kommunikering av tjänsteanteckningen samt intervju med lärare framgår att skolan sedan februari 2025 har en behörig lärare i svenska som andraspråk.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 14 och 15 §§ skolförordningen (2011:185) framgår att undervisning i svenska som andraspråk ska, om det behövs, anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål, elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare. Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev. Undervisning i svenska som andraspråk ersätter undervisning i svenska.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten numera uppfyller författningarnas krav inom området svenska som andraspråk. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Johanna Tinghammar Bruck

Beslutsfattare

Signerat av: Johanna Tinghammar Bruck

X Yasmin Johansson

Föredragande

Signerat av: Yasmin Johansson